

ДОМИТРАК Л.М.
ст гр. ОАБ-41

ПОРЯДОК ОЦІНКИ ЗАХОДІВ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Процеси міжнародної інтеграції створення єдиного світового простору для користувачів фінансової звітності підприємств, організацій і установ висувають нові вимоги до розвитку аудиту в Україні, реформування якого здійснюється особливо інтенсивно в останні десятиліття.

Прийняття Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [5] свідчить про посилення уваги держави до проблем якості аудиту та формування його ґрунтовної методологічної бази. Проте український ринок аудиторських послуг не повною мірою задовольняє вимоги споживачів. Такий стан справ має ряд причин, які не завжди залежить від суб'єктів аудиторської діяльності, а зумовлюється, по-перше, недосконалістю законодавчої і нормативної бази, по-друге, низьким рівнем розвитку фондового ринку України, що не дає змоги визначити фактичну вартість капіталу підприємств та здійснювати вільний його перерозподіл [6, С.54].

Сучасний стан аудиту в Україні підтверджує, що він відбувся як професійна інтелектуальна діяльність у сфері господарювання. Проте розвиток аудиторської діяльності на практиці гальмується низкою невирішених питань, основними з яких є невизначеність і суттєві суперечки щодо вітчизняної концепції аудиту. Тому розробка та обґрунтування концептуальних засад вітчизняного аудиту залишається бути актуальною та об'єктивно необхідною [8, С.113].

Якість аудиторських послуг – категорія, що перманентно змінюється залежно від рівня суспільних відносин та господарської практики країни. Тому підхід до якості аудиту через професійні організації буде найбільше правильним. У цьому випадку критерії якості визначаються членами організації і слугують певними перевагами в конкурентній боротьбі на ринку професійних послуг [6, С.55].

Критерії, а отже, і показники якості аудиту в сучасній теорії аудиту розглядаються з точки зору якості проведення аудиту та якості результатів аудиту. Критерії якості аудиторських послуг можна об'єднати у три групи, які стосуються:

- якості роботи аудиторської фірми (наявність внутрішніх стандартів і процедур забезпечення якості аудиту, дотримання законодавства України та етичних стандартів);
- якості окремої перевірки (наявність достатньої документації, консультування, контроль);
- якості кадрової політики (наявність процедур щодо найму, навчання, оцінки персоналу, організації роботи з працівниками [6, С.56].

Система забезпечення якості аудиту є комплексом відповідних взаємопов'язаних елементів: кадрового потенціалу аудиторської фірми, автоматизованої інформаційної системи, діючою системи внутрішнього контролю якості аудиту, системи методології і внутрішньої стандартизації [1, 2].

В подальшому представимо трактування категорії «якість аудиту» різними авторами.

Так, Редько О.Ю. під якістю аудиторських послуг розуміє системне дотримання реальної професійної незалежності, вимог чинного законодавства та стандартів аудиту, дотримання Кодексу професійної етики і професійну діяльність в сфері аудиту [7, С.45]. Василюк М.М. вважає, що якість аудиту варто розглядати як сукупність процесів, що здійснюються аудиторами при проведенні перевірки або наданні послуг та забезпечують користувачів своєчасною, достовірною та повною інформацією, що міститься в аудиторському висновку [3, С.214]. Дорош Н.І., досліджуючи контроль якості ринку аудиторських послуг, зазначає, що контроль якості значно пов'язаний, але відрізняється від дотримання міжнародних чи національних стандартів аудиту. Аудиторські фірми (аудитори) повинні дотримуватись загальноприйнятих стандартів аудиту при кожному проведенні аудиторської перевірки. Науковець визначає контроль якості як процедури, що використовуються аудиторськими фірмами, щоб задовольнити повноту дотримання аудиторських стандартів при кожному зобов'язанні. Контроль якості створюється для всієї аудиторської фірми, стандарти застосовуються щодо індивідуального зобов'язання [4, С. 264].

Отже, вважаємо, що якість аудиторських послуг – це створення аудиторською фірмою (аудитором) такого інформаційного продукту (аудиторського звіту), який відповідає вимогам професійних стандартів, законодавчих та нормативних вимог, що регулюють аудиторську діяльність та здатний задовольняти потреби користувачів.

Існування системи контролю якості аудиторської фірми має бути підтверджене шляхом розробки відповідної документації щодо кожного елемента системи.

Слід зазначити, що робота з документами є найважливішим процесом у практиці аудіювання. На будь-якому підприємстві, у тому числі аудиторській фірмі, при веденні класичного паперового діловодства, як правило, виникають такі проблеми як: втрата документів, дублювання документів, складність у пошуку відповідних паперів, неможливість контролю статусу робіт з конкретним документом та ін. Максимально ефективним способом вирішення представлених вище проблем щодо організації діловодства є її автоматизація як управління режимом руху документів за допомогою електронних систем [9, С.974].

План аудиторської перевірки повинен бути достатнім для відображення характеру, часу та обсягу аудиторських процедур. Для цього аудитор може використовувати стандартні аудиторські програми або ж контрольні листи щодо проведення аудиту, які він доробляє для відповідності умовам конкретного завдання [10, С.976].

На заключному етапі оцінки кожного виду недоліків аудиторська фірма має:

- вжити відповідних коригувальних дій відносно окремого завдання або співробітника;
- ознайомити з результатами моніторингу осіб, які відповідають за підготовку і професійний розвиток персоналу;
- змінити політику та процедури контролю якості;
- вжити дисциплінарних дій до тих, хто не дотримується політики та процедур аудиторської фірми, особливо тих, хто робить це неодноразово.

При моніторингу повинна бути повна документація, яка:

- описує процедури моніторингу включно з процедурою відбору для перевірки виконаних завдань;
- реєструє оцінку;
- ідентифікує виявлені недоліки, оцінює їх вплив та закладає основи для визначення подальших дій.

Література:

1. Азарская М.А. Постулаты и принципы аудита / М.А. Азарская, О.А. Миронова // Все для бухгалтера. – 2009. - №12. – С.39-43.

2. Бондар В.П. Якість аудиту та фактори її підвищення / В.П. Бондар // Вісник Житомирського державного технологічного університету. - 2008. - №4(46) – С.22-27.

3. Василюк М.М. Умови забезпечення та чинники впливу на якість аудиторських послуг [Електронний ресурс]/ М. М. Василюк // Інноваційна економіка. – 2015. – № 1. – С. 212-215. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.

4. Дорош Н.І. Контроль якості ринку аудиторських послуг в Україні та за кордоном / Н.І. Дорош // Університетські наукові записки. – 2007. – № 3 (23) . – С. 264-267.

5. Закон України «Про аудит фінансової звітності і аудиторську діяльність» № 2258-VIII від 21.12.2017р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.

6. Проскуріна Н.М. Якість аудиторських послуг в Україні: реалії та перспективи / Н.М. Проскуріна, В.П. Коваленко // Економічний часопис–XXI. – 2010. – № 9-10. – С. 53-57.

7. Редько О.Ю. Якість аудиторських послуг: філософія і міфологія / О.Ю. Редько // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – №1. – С. 44-49.

8. Романів С. Сучасні концептуальні основи аудиту в Україні [Текст] / С. Романів, М. Ткач // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку теорії і практики обліку, контролю, економічного аналізу і статистики». – Тернопіль : Астон, 2014.- С.-113-116.

9. Романів С.Р. Теоретичні аспекти кадрового аудиту оцінки системи управління персоналом [Текст] / С. Р. Романів, І. Д. Голяш, Р. В. Романів // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. - №5. – С.1025-1030.

10. Романів С.Р. Теоретичні засади функціонування комп'ютерного аудиту в Україні [Текст] / Романів С.Р., Михайлишин Н.П. // Глобальні та національні проблеми економіки. – М. : Миколаївський національний університет ім. В.О.Сухомлинського. – 2016. - №10. – С.971-976.